

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	สะอาด น้อยจันทิก
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการทางกฎหมาย เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม เพื่อหาแนวทางในการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม อันเนื่องมาจากปัญหาการขาดหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการและกระบวนการในการดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม ตลอดจนปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้มติคณะรัฐมนตรีเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม

จากการศึกษาพบว่าเกิดปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม ดังนี้ 1. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับหน่วยงานกลางในการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม 2. ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในประเทศไทย และ 3. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้มติคณะรัฐมนตรีเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานในการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมขาดความเป็นเอกภาพ ขาดความชัดเจน และขาดประสิทธิภาพ ประชาชนคัดค้านการดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมเกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชน และขาดการพัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศ

จากการศึกษาผู้เขียนเห็นว่า ควรมีการตรากฎหมายขึ้นมาใหม่ ชื่อว่า พระราชบัญญัติ เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรม โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพแห่งชาติที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรมทั้งระบบ กำหนดหลักการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรมไว้ให้ชัดเจนและเป็นระบบ โดยนำหลักการของกฎหมายต่างประเทศ ได้แก่ กฎหมายของสหภาพยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศมาเลเซีย ประเทศออสเตรเลีย และประเทศญี่ปุ่น ที่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม โดยจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยทางชีวภาพแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุม กำกับดูแล และตรวจสอบเกี่ยวกับการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมไว้ชัดเจนและเป็นระบบ ตลอดจนมีการกำหนดหลักการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมมาปรับใช้กับประเทศไทย เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการดัดต่อสารพันธุกรรมมีความเป็นเอกภาพ มีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพ พัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงทางด้านอาหารของประเทศไทยให้มีความยั่งยืน สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างแท้จริง

Thesis Title	Problems Related to the Law on Biosafety Derived from Genetically Modified Organisms (GMOs) in Thailand
Author	Sa-ard Noiellantuek
Thesis Advisor	Professor Dr. Phaisith Phipatanakul
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

The objectives of the thesis were to study the concept, theory and criteria regarding laws on biosafety derived from Genetically Modified Organisms (GMOs) in order to find a guideline to protect the biosafety derived from GMOs as the result of lack of a central organization who being in charge of management and a procedure in GMOs operation; lack of people participation in legal procedure for such GMOs operation as well as a legal problem regarding an enforcement of the parliamentary resolution for such biosafety derived from GMOs.

On the basis of the results of this research, it can be concluded that the legal problems on enforcement of law on biosafety derived from GMOs are as follows: 1. legal problem regarding a central organization who being in charge of protection of such biosafety derived from GMOs; 2. Problem on lack of people participation in legal procedure for such GMOs operation in Thailand; and 3. legal problem regarding the enforcement of the parliamentary resolution for such biosafety derived from GMOs. From the abovementioned problems, these have effected to the operation for protection of the biosafety derived from GMOs, lack of unity, clarity and proficiency, objection of people for such GMOs operation, disputes between government agency and people, and lack of development on economic growth as well as effect against people's well being in the country.

From the study, the Author considers that there should be enact a law, namely, Biosafety Derived from Genetically Modified Organisms Act and establish a committee on national Biosafety who shall be in charge of a central organization to manage all system of GMOs, to specify a criteria for people's participation in the procedure of GMOs clearly and

systematically and specifically legal concept regarding GMOs of some countries such as EU, USA, Malaysia, Australia and Japan should be applied by establishing the committee on national Biosafety with the authority to control, monitor and check of GMOs operation clearly and systematically. In addition, there should be applied a criteria for people participation in GMOs operation in Thailand in order that GMOs operation shall be united, clear and proficient and this will develop food economy and stability of Thailand sustainably, corresponding to people's need and will truly protect the right and freedom of people.

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงและมีความครบถ้วนบริบูรณ์ได้ก็แต่โดยการได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย เลื่อนฉวี ที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งในการรับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาพิเศษ โดยตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์จนกระทั่งวันที่สำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากท่าน ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล เป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ โลจายะ และอาจารย์ ดร.มาโนช นามเดช เป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความกรุณาสละเวลาอันมีค่ายิ่งรับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะอย่างดียิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งกรุณาสละเวลาตรวจสอบเนื้อหาทั้งหมด ตลอดจนได้กรุณาชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ และตอบข้อสงสัยที่เกิดจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ด้วยความเมตตา เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณพัสสร พันธุ์สุวรรณ ที่ได้เสนอแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ในเชิงวิชาการ คอยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะดำเนินการจัดทำและคอยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา และขอขอบคุณ คุณสุนทร ศิริวัฒน์ คุณยานยนต์ สราญรมย์ ที่คอยช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานในศาลอุทธรณ์ พิ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้การสนับสนุนให้ข้อมูล แสดงความห่วงใยและให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา รวมถึงเจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษาที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เขียนมาโดยตลอด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากปรากฏคุณค่าและประโยชน์ทางวิชาการอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบแด่บิดามารดาเพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูทดแทน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สะอาด น้อยจันทิก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	7
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	8
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. แนวคิดพื้นฐาน ทฤษฎีและหลักการทางกฎหมายเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ ที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม.....	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีภารกิจของรัฐ.....	10
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับนิติบุคคลมหาชน.....	19
2.3 หลักการทั่วไปเกี่ยวกับสิทธิการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	38
2.4 การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ.....	48
2.5 หลักเกณฑ์เกี่ยวกับกฎหมายปกครองและมติคณะรัฐมนตรี.....	68
2.6 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมและแนวทางการทดลอง เพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม.....	77
3. กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับ การตัดต่อสารพันธุกรรมในระหว่างประเทศ ในต่างประเทศและในประเทศไทย.....	90
3.1 กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจาก พืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2 กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในต่างประเทศ.....	99
3.3 กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในประเทศไทย.....	122
4. วิเคราะห์ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในประเทศไทยและแนวทางแก้ไข.....	155
4.1 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับหน่วยงานกลางในการคุ้มครองเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม.....	155
4.2 ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการทางกฎหมายในการดำเนินการเกี่ยวกับพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรมในประเทศไทย.....	167
4.3 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับใช้มติคณะรัฐมนตรีเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพที่เกิดจากพืชที่ได้รับการตัดต่อสารพันธุกรรม.....	173
4.4 แนวทางแก้ไขปัญหา.....	181
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	192
5.1 บทสรุป.....	192
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	198
บรรณานุกรม.....	201
ภาคผนวก.....	209
ประวัติผู้เขียน.....	219